

Technická univerzita v Liberci
FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra: českého jazyka a literatury
Studijní program: 2. stupeň
Kombinace: český jazyk – německý jazyk

VLADIMÍR MIKOLÁŠEK – ZPRACOVÁNÍ LITERÁRNÍ
POZŮSTALOSTI

VLADIMÍR MIKOLÁŠEK – WORKING UP OF LITERARY
INHERITANCE

Diplomová práce: 07–FP–KCL–

Autor:

Vladimíra MATOUŠOVÁ

Podpis:

Adresa:

Frýdštejn 89
463 42 Hodkovice nad Mohelkou

Vedoucí práce: Mgr. Eva Koudelková, Ph.D.

Počet

stran	slov	příloh
65	11851	49

V Liberci dne: 15. 5. 2007 12384

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci dne: 15. 5. 2007

Vladimíra Matoušová

Poděkování:

Děkuji především vedoucí mé diplomové práce Mgr. Evě Koudelkové, Ph.D. za trpělivost a shovívavost. Dále patří můj dík paní PhDr. Evě Bílkové, vedoucí pracoviště Literárního archivu Památníku národního písemnictví ve Starých Hradech, za milé přijetí a vytvoření příjemných pracovních podmínek. V neposlední řadě děkuji rodičům a všem, kteří mě po celou dobu podporovali.

VLADIMÍR MIKOLÁŠEK – ZPRACOVÁNÍ LITERÁRNÍ POZŮSTALOSTI

Vladimíra Matoušová

DP-2007

Vedoucí DP: Mgr. Eva Koudelková,
Ph.D.

Resumé:

Práce se věnuje utřídění a zpracování osobního fondu autora Vladimíra Mikoláška. Soustředí se hlavně na jeho korespondenci. Dále se zabývá beletrií a přináší podrobný seznam uložených rukopisů. Součástí diplomové práce je také soupis dokladů a korespondence a pravidla třídění literární pozůstalosti. Přílohy k diplomové práci jsou tvořeny kopiemi materiálů obsažených ve fondu.

VLADIMÍR MIKOLÁŠEK – DIE VERARBEITUNG DER LITERARISCHEN HINTERLASSENSCHAFT

Zusammenfassung:

Die Arbeit widmet sich der Sortierung und Verarbeitung eines persönlichen Fondes des Autors Vladimír Mikolášek. Sie konzentriert sich auf seine Korrespondenz. Sie beschäftigt sich mit der Beletristik und bringt detailliertes Verzeichnis der gelagerten Handschriften. Der Bestandteil der Diplomarbeit ist auch das Verzeichnis der Dokumenten und Korrespondenz und die Prinzipien der Verarbeitung der literarischen Hinterlassenschaften. Die Beilagen zu der Diplomarbeit sind mit den Kopien der Materialien in dem Fond enthaltend gebildet.

Obsah:

- 1. Úvod**
- 2. Životopis**
- 3. Bibliografie**
- 4. Soupis literární pozůstalosti**
- 5. Korespondence**
- 6. Další obsah fondu**
- 7. Fond v Jablonci nad Nisou**
- 8. Pravidla třídění literární pozůstalosti**
- 9. Závěr**
- 10. Poznámky**
- 11. Seznam literatury**

1. Úvod

Diplomová práce nás seznamuje s pozůstalostním fondem novináře a spisovatele Vladimíra Mikoláška. Cílem práce je představit život autora a jeho tvorbu a podrobněji se věnovat uložené korespondenci a rukopisům. Součástí diplomové práce je soupis části pozůstalosti a pravidla jejího třídění.

Osobnost tohoto autora jsem si vybrala proto, že je jedním ze spisovatelů našeho, tedy Libereckého kraje. Vladimír Mikolášek je známý především jako novinář a autor pověstí, ale okruh jeho literárních zájmů je mnohem širší. Psal poezii i prózu, divadelní a rozhlasové hry. Velkou část své tvorby věnoval dětem. Napsal pro ně spoustu pohádek, povídek a bajek.

Pozůstalost Vladimíra Mikoláška je z velké části uložena v Literárním archivu Památníku národního písemnictví ve Starých Hradech. Byla získána darem od samotného autora v roce 1996. Přijatý fond byl zpracován pod pořadovým číslem LA 207/96 a zatím jej tvoří dvacet dva kartonů. V nich jsou uloženy doklady a korespondence, hlavně z období druhé světové války, dále rukopisy a strojopisy Mikoláškových básní, povídek, pohádek a scénářů.

Menší část pozůstalosti se nachází ve Státním okresním archivu v Jablonci nad Nisou. Tvoří ji korespondence, materiály sesbírané jako náměty k článkům, rukopisy a novinové výstřižky článků.

Přínosem této práce bude celkový přehled archivované pozůstalosti Vladimíra Mikoláška a bližší charakteristika jeho korespondence a rukopisů.

2. Životopis

Vladimír Mikolášek se narodil 26. února 1918 v Košťálově u Semil. Obecnou školu vychodil v Rejšvicích a Mladé Boleslavi. Od mládí byl spolu se sestrou veden k práci v hospodářství. Proto také studoval Svobodné učení selské v Praze. Maturoval v roce 1937. Poté pracoval v tiskárně Grafia v Železném Brodě. Od roku 1943 byl totálně nasazen a to nejprve v Berlíně a potom ve Vídni. V roce 1944 se dostal na Slovensko do Dubnice nad Váhom a odtud se v roce 1945 vrátil zpět do Čech.

Po válce přijal místo redaktora libereckého deníku Stráž severu. Po roce 1948 odmítl vstoupit do KSČ a roku 1951 byl proto z redakce propuštěn. Pracoval v Jabloneckých sklárnách jako skladník až do roku 1981, kdy odešel do důchodu. Během této doby se však neustále věnoval psaní. Ačkoliv mu nebylo dovoleno publikovat články a reportáže pod vlastním jménem, vycházely jeho příspěvky v různých regionálních novinách a časopisech pod zkratkou „vm“ nebo pod pseudonymy. Podporovali jej přátelé, redaktori Ivan Mikšovič a Jiří Mojmír Palát.

Vladimír Mikolášek se v roce 1950 oženil s Hildou Rösslerovou. Bydleli v Jabloneckých Pasekách a v tomto manželství měli jediného syna Petra. Rozvedli se v roce 1981 a Mikolášek se poté přestěhoval do Železného Brodu. Na Malém náměstí bydlel se svou partnerkou Květou Sochorovou více než patnáct let. 28. února 1997 se s ní, nedlouho před svou smrtí, oženil. Vladimír Mikolášek zemřel 13. srpna 1997 ve věku 79 let.

3. Bibliografie

Vladimír Mikolášek vstoupil do literatury poezií. Již jako dvaadvacetiletý mladík vydal sbírku básní *Dlaň proti nebi*. Vyšla nákladem České akademie věd a umění v Praze a byla oceněna Fondem Julia Zeyera. Touto sbírkou básník demonstruje hlavně svou lásku k zemi, k matce a své obavy ze smrti.

Nakladatelství Josef Lukasík v Moravské Ostravě vydalo v roce 1944 Mikoláškovy pohádky pod názvem *Stříbrné paprsky*.

Roku 1946 vychází soubor povídek *Mraky sluncem ozářené*, kterým Mikolášek opět vyjadřuje svůj vztah k rodné zemi. Tento soubor vydalo nakladatelství Cíl v Liberci a ilustroval jej Jan Černý.

V pozdějších prózách *Amerikou s jabloneckým sklem* a *Africká mozaika* zpracoval Mikolášek literárně zážitky z cest jabloneckých obchodníků s bižuterií. Používá zde nejen formu reportáže a črty, ale vkládá sem i příběhy s naučnou tendencí. Chystané vydání zápisků z dalších světadílů se kvůli událostem v roce 1968 neuskutečnilo.

Mikolášek se tedy věnoval regionální literatuře. Sbírá a zapisuje si velmi vnímavě příběhy lidí, pověsti i pohádky. Jeho záznamy začínají na Lomnicku a postupují dále přes Semily, Jablonec nad Nisou až po Liberecko. Z různých pramenů, ať českých či německých a z lidové tradice, vznikla kniha pověstí *Ďáblův doktor*, vydaná poprvé v roce 1987. Příběhy ukazují malým i velkým čtenářům místa, kde vyrůstají, a povědí jim, jak se zde žilo v dřívějších dobách. Kniha se v roce 1996 dočkala i svého druhého vydání.

V roce 1966 vyšla Mikoláškoví tiskem brožura *Protržení přehrady na Bílé Desné v roce 1916*.

Mikolášek byl také autorem rozhlasových her a pohádek. Zdramatizoval román Josefa Knapa *Réva na zdi*, dále byly v rozhlase uvedeny jeho hry *Rithé je jen jedna*, *O veliké lásce* a pro děti napsal hry *Chichýškovy škunprnágle* a *Pohádka o nezbytných pomocnících*.

V tisku Mikoláškoví vycházely rozhovory, fejetony, články a recenze, které se nejčastěji vztahovaly k regionální problematice. Autor je zpravidla doplňoval i vlastní fotografickou dokumentací. Zajímal se

o historii sklářské a bižuterní výroby na Jablonecku a Železnobrodsku, psal o přírodě, lidové architektuře a kulturní historii Českého ráje a Liberecka. Mezi významné osobnosti, kterým věnoval své články, patří například semilský historik Rudolf Hlava, malíř Vladimír Komárek a nebo brněnský malíř a grafik Eduard Milén.

Jeho příspěvky můžeme najít mimo jiné v Lidových novinách, Mladé frontě, Jabloneckých novinách, v časopisech Květy, Vlasta, Československý voják a Naše rodina, dále v Listech starohradské kroniky a sborníku Od Ještěda k Troskám.

4. Soupis literární pozůstalosti

Z pozůstalosti Vladimíra Mikoláška byly prozatím utříděny jen doklady a korespondence. Bylo tak rozhodnuto po prohlédnutí fondu v archivu a po poradě s vedoucí práce. Důvodem byl především velký rozsah pozůstalosti, který z časových důvodů nebylo možné celý zpracovat. V současné době jsou doklady a korespondence uloženy ve čtyřech kartonech a zapsány na katalogizačních lístečích.

Doklady a korespondence

Po utřídění byly doklady rozděleny na dvě části. V první se nacházejí doklady a účty z let 1939 až 1945, tedy z období druhé světové války. Druhou část tvoří doklady a památky po roce 1945, poslední je z roku 1992. Dokladů je v pozůstalosti 105 kusů a jsou označeny čísly 0001 – 0105.

Korespondence se dělí na přijatou a odeslanou. Obě pak ještě dále dělíme podle odesílatele na přijatou od osob a přijatou od institucí. Dohromady čítají tyto dokumenty 481 kusů a tvoří hlavní část korespondenčního pozůstalostního fondu. Korespondence odeslaná, která se také dělí na osoby a instituce, shromažďuje dopisy, dopisnice a kopie dopisů psané Mikoláškem. Osobám bylo odesláno 103 a korporacím 17 listů. Třetí část tvoří korespondence rodinná, která je taktéž dělená na přijatou a odeslanou a v poslední části je korespondence cizích osob. Dohromady tak čítají utříděné doklady a korespondence osobního fondu Vladimíra Mikoláška 743 kusů.

Soupis

Doklady vlastní:

doklady a památky z doby druhé světové války	96	1939–1945
doklady a památky ostatní	9	1945–1992

Korespondence vlastní

přijatá:

Bahníková Věra	2	1942
Bednář Kamil	2	1941
Beran Josef	1	1941
Berka Josef	5	1939–1940
Bold Gottfried	1	1969
Borůvkovi	1	1954
přípis: dědeček a babička		
Borůvkovi	10	1940–
1945, b.d.		
Bourová Anna	1	1955
Bouša Antonín	1	1944
Bureš Miloslav	2	1940–1941
Cibulková B.	1	1969
Čarek Jan	1	1939
Červený Alois	1	1940
Čížková Mil.	1	1948
Danioth Ferd.	3	1947
Dubský Antonín	1	1941
Dorčák Karel	2	1943
Fiala Jan	1	1943
Frabša František Serafín	1	1947
Friedrich Karel	4	1957–1958
Furst, Josef Vlastimil	7	1939–1940
příloha: 2 navštívenky		

Gloserová Jarmila	7	1938–
1939, b.d.		
Hálová Květa	11	1941–
1944, b.d.		
Haluza Miloslav	1	1940
Hanč Vojtěch	1	1940
Hejl	1	1947
Hiršal Josef	1	1941
Holzl Josef	1	1943
Horvatková Hana	2	1945, b.d.
Hrabík Martin	1	1945
Hrkalová Z.	2	1943, b.d.
Hrubá Kristina	31	1937, b.d.
příloha: 8 básní		
Hubená Dagmar	2	1975–1976
Hudeček Jozef	1	1948
Hůlka Rudolf	1	1940
Chlubna Osvald	2	1946
Jirotko Zdeněk	1	1956
Jiroušová Věra	2	1940–1943
přípis: Jarmila		
Jodas J.	1	1943
John Vladimír	1	1940
Kalista Zdeněk	2	1940
Kaplický Václav	1	1943
Kittler J.	1	1943
Knap Josef	1	1940
1 kopie dopisu z roku 1941		
Kolár Erik	1	1960
Kopalovi	1	1947
Krbal Josef	2	1946
Kraml Rudolf	2	1954
příloha: Kraml.R.: Průřez literární tvorbou		
fotografie 2 kusy		

Kremerová Lily	2	1946
Krška Václav	1	1940
Kryštofek Oldřich	1	1949
Křížová Eva	1	b.d.
Kubka František	1	1941
De Lange Cornelia	3	1943
Lažan Leopold	1	1942
Lerchová Dagmar	1	1948
Likasová Věra	1	1947
Lisý Stanislav	4	1945–1946
Lochman	1	1976
Luňák Oldřich	1	1943
Machoň Josef	1	1958
Malinová	5	1942–1944
Marek Antonín	2	1945–1946
Mikoláškovi	2	1947
Mikysová M.	1	1979
Navrátilová Lída	7	1941
Němec Josef	10	1939–1940
Nepil František	2	1969–1970
nezjištěná Božena Z.	1	1942
nezjištěná Dina	1	b.d.
nezjištěná Jiřina – neteř	1	1988
nezjištěná Mirka	1	b.d.
nezjištění prarodiče	2	1933–1935
nezjištěná R.P.	1	b.d.
nezjištěná Zdeňka	1	1945
nezjištěný	1	1989
nezjištěný	1	1946
nezjištěný	1	b.d.
nezjištěný	1	b.d.
nezjištěný	1	1967
nezjištěný Jan	1	1938
nezjištěný Jarek	1	1948

nezjištěný Saša	1	1945
Novák Ladislav	3	1940
Novotný Josef Otto	1	1941
Opolský Jan	1	1941
Ottinger Štefan	2	1946–1947
příloha: fotografie 1 ks		
Ottingerová Elvíra	5	1945–1946
Palát Jiří Mojmír	1	1963
Pamětnická Libuše	5	1942–1943
Peřinová Dagmar	2	1944–1945
Petrů Josef	2	1940, b.d.
Paštéka Jozef	2	1975–1976
Pilař Jan	1	1943
Plívová-Šimková Věra	2	1974
Podešva František	7	1940–1942
Pražák Jiří	1	1969
Rambousek Jiří	3	1980–1981
Rathouská Jana	1	1986
Reitmannová Jaroslava	2	1954–1955
Riegrovi	1	1940
přípis: paní Borůvková		
Romportl Milan	1	1942
Rón Zdeněk	1	1940
Roubíček	1	1943
Říhová Bohuška	2	1939–1940
Sainer Vladimír	1	1943
Skrbková Ljuba	1	1958
Skřivánek Jaroslav	2	1945
Sochor Ladislav ml.	1	1944
Sochorová Květa	1	1982
Součková Růžena	4	1940–1943
Stejskalová Marie	17	1939–
1940, b.d.		
Strnadel Josef	1	1949

Suldovský Karel	1	1946
Šajner Donát	7	1957–1964
Šimůnek Jarka	1	1937
Šírová Ella	1	1961
Šlechta Vilém	2	1942
Šlechtová Jiřina	3	1938–1992
Šlesingr František	2	1945–1948
Šteflovi	1	1947
Tiedema Hedwig	7	1947–1948
1 dopis (odpověď)		
Turnovská Jarmila	1	1977
Vaněček Arnošt	1	1949
Vašák Jindřich	1	1976
Vejdělek J. C.	1	1968
Vidman Čestmír	1	1992
Višek Josefina	10	1943–
1948, b.d.		
Vondráková Ivana	3	1940–1941
Wilsner Přemysl	1	1946
Wolf Lotty	1	1942
Yirikian Nazaret	1	1948
Zatěrandovi	1	1940
Žák Jaroslav	1	1940
korporace:		
AZ Magazín, redakce Praha	1	1992
příloha: seznam otištěných článků		
Cíl, tiskařské a nakladatelské podniky – Liberec	1	1947
Česká akademie věd a umění – Praha	8	1940–
1941, b.d.		
České slovo, redakce – Praha	3	1942
České slovo, filiální redakce – Mladá Boleslav	1	1942
Československá televize – Praha	1	1958
Československá televízia – Bratislava	3	1975–1982

Československý rozhlas Bratislava	9	1960–1969
Československý rozhlas Brno	1	1988
Československá rozhlas České Budějovice	2	1949–1965
Československý rozhlas, vysílací stanice Liberec	4	1947–1948
Československý rozhlas – Praha	43	1948–
1980, b.d.		
přílohy: novinové výstřižky, 2 ks		
Český rozhlas – Praha	2	1941
Čin, nakladatelství – Praha	1	1941
Dálky, nakladatelství Karla Mašína – Kladno	1	1940
Divadlo U Věže	1	1960
příloha: 1 pozvánka		
Eva, časopis vzdělané ženy, redakce – Praha	1	1942
Filmové studio Barrandov – Praha	3	1959–1981
Filmové studio Gottwaldov – Gottwaldov	1	1978
Chvojka Jiří, nakladatelství Havlíčkův Brod	1	1948
Kosek F., nakladatelství – Praha	1	1948
Letem světem – Rozkvět, redakce – Praha	3	1940–1941
Lidový deník, redakce – Praha	1	1940
List mladých, Melantrich – Praha	2	1941
Lukasík Josef, nakladatelství – Moravská Ostrava	10	1946–1992
Lumír, Umělecká beseda – Praha	1	1939
Městský národní výbor	1	b.d.
Městský úřad – Železný Brod	1	1941
Ministerstvo školství a národní osvěty – Praha	2	1941–1942
Místní správní komise, bytový referát – Liberec	1	1945
Mladé proudy, vydavatelské a tiskové družstvo – Praha	4	1942–
1943, b.d.		
Most, edice nakladatelství Kladno, redakce Praha	2	1944
Nakladatelství mladých, Karel Mašín – Kladno	2	1943
Národní listy, Pražská akciová tiskárna	4	1939–1941
Národní souručenství, Mladá Boleslav	1	1940
Novina, nakladatelství – Praha	4	1944–1945

příloha:účet za dodané knihy		
Odbor kultury rady KNV – Liberec	1	1955
Odbor kultury SKNV – Ústí nad Labem	1	1947
Okresní lidová knihovna – Jablonec nad Nisou	1	1970
příloha: brožurka		
Pestrý týden, redakce – Praha	5	1942–1943
Profil, nakladatelství – Ostrava	1	1969
Radiojournal, československé zpravodajství – Praha	1	1939
Rozkvět, redakce – Brno	1	1938
Svět, redakce – Zlín	2	1943–1944
Svobodné učení selské – Praha	1	1939
Úder, vydavatelské a nakladatelské družstvo – Ostrava	1	1950
Všeobecná veřejná okresní nemocnice – Jablonec nad Nisou	1	1947
Výbor československých žen – Praha	1	1945
Zemědělské družstevní listy, redakce – Praha	2	1942
odeslaná:		
Berka Josef	6	1939–
1940, b.d.		
6 kopií dopisů		
Borůvkovi	55	1942–
1946, b.d.		
příloha: novinové výstřižky, 2 ks		
Bourová Anna	1	1955
1 kopie dopisu		
Cibulková B.	1	b.d.
1 koncept dopisu		
De Lange Cornelia	1	b.d.
Furst Josef Vlastimil	5	1939–
1940, b.d.		
5 kopií dopisů		

Hofman Ota	2	1973-1981
2 kopie dopisů		
Knap Josef	3	1939–1940
3 kopie dopisů		
Knesplová Rozalie	1	1942
Kraml Rudolf	1	1954
1 kopie dopisu		
Machát Antonín	1	b.d.
Němec Josef	4	1939, b.d.
4 kopie dopisů		
Petrů Josef	1	1940
1 kopie dopisu		
Plívová-Šimková Věra	6	1973–1974
6 kopií dopisů		
Rambousek Jiří	1	1940
1 kopie dopisu		
Skřivánek Jaroslav	1	1946
Sochor	1	1944
Sochorová Květa	3	1981–1987
Stejskalová Marie	4	1939–1940
4 kopie dopisů		
Šlechta Jan	1	1941
Šlechtová Jiřina	1	1943
Tůma Miloš	2	1940
2 kopie dopisů		
korporace:		
Česká televize – Praha	2	1957–1958
2 kopie dopisů		
Československá televízia – Bratislava	2	1975–1991
2 kopie dopisů		
Československý rozhlas – Praha	8	1957–1965
8 kopií dopisů		

Das Magazin, redakce – Berlin	1	1969
1 kopie dopisu		
Nakladatelství Lukáš – Praha	4	1946–
1992, b.d.		
4 kopie dopisů		
Nakladatelství Petrklíč – Praha	1	1994
1 kopie dopisu		

Korespondence rodinná:

Borůvková Božena (maminka)

přijatá:

Malinová	2	1943–1944
nezjištění rodiče Borůvkové Boženy	1	1938
Pačesná	3	1941, b.d.
Višek Josefina	18	1943–
1947, b.d.		

Borůvka Jaroslav (nevlastní otec)

přijatá:

Vomáčková	1	1945
-----------	---	------

odeslaná:

nezjištěný	1	1940
1 kopie dopisu		

Korespondence cizí:

Blažek Bartoloměj

časopis Týden horských okresů	1	b.d.
nezjištění		
pracovníci tábora v Trebbinu	2	1942, b.d.
nezjištěná		
Plívová-Šimková Věra	1	1974
nezjištěná Marie		
Sochorová Květa	1	1991
nezjištěná Dáša		
Sochorová Květa	1	b.d.

5. Korespondence

V další části diplomové práce se zaměříme na korespondenci uloženou v archivu ve Starých Hradech. Korespondence, jak už bylo zmíněno, pochází především z období druhé světové války, tedy z let 1939 až 1945. Můžeme ji rozdělit do pěti větších skupin.

I.

První skupinu tvoří dopisy, které se týkají Mikoláškovy literární činnosti. Zde jsou hlavně dopisy od významných spisovatelů, například Jana Čarka, Václava Kaplického, Josefa Vlastimila Fürsta, Josefa Knapa nebo Zdeňka Kalisty. Tyto spisovatele Mikolášek oslovil jako starší a zkušenější odborníky na literaturu. S mnohými z nich se radil ve svých spisovatelských začátcích, ptal se jich na podmínky vydávání knih a v neposlední řadě je žádal o názor na jím napsané verše a prózu.

První básnická sbírka Vladimíra Mikoláška se jmenuje *Dlaň proti nebi*. Jejím vydání předcházela rozsáhlá korespondence s ostatními autory. Psal si například se spisovatelem a blízkým přítelem Josefem Berkou. Ten Mikoláškovi v dopise z 11. 1. 1940 popisuje, kolik výtisků dostane jako začínající autor a kolik procent z ceny knihy činí honorář. Berka také hodnotí Mikoláškovy verše, které podle jeho slov mají leckdy hezký, sytě viděný námět, avšak Čapkovské vyjádření. V tomtéž listu kritizuje Mikoláškův sklon k volnému verši a Wolkerův vliv: „Propadl jste mu formálně, způsobem vyjadřování i motivicky. (...) „Když člověk narodí se, to jak když svíce vysvítí se, a když já jsem si knihu koupil, jen jak když k nám Pán bůh vstoupil.“ „Milá ty pohlednice bílá...“ (...)“ **1/**

Josef Hiršal Mikoláškovi v roce 1941 píše, jak on sám postupoval při vydávání své sbírky *Vědro stříbra* a také mu knihu zasílá. Následně radí Mikoláškovi, aby další tvorbu posílal do *Noviny*.

Miloslav Bureš z redakce *A-Zetu* se v dopise z 29. 10. 1940 vyjadřuje k Mikoláškovým básním takto: „Verše mají čistý náprsk a snad ani nevadí, že mají poněkud wolkerovský tón. Hlavně jsou upřímné a dobře míněny...“ **2/**

Básník Jan Čarek Mikoláška přátelsky nabádá, aby se vymanil z jeho vlivu, a také mu doporučuje, aby před vydáním první knihy nabídl své verše do různých časopisů a revuí.

Spisovatel Josef Vlastimil Fürst kritizuje Mikoláška za napodobování Čarka a Křeliny. Též se mu velmi nelíbí volný verš a nabádá Mikoláška k používání rytmu a metra.

„Vy, kteří píšete volné verše, házíte na papír myšlenky a dojmy, ti, kteří se snaží vtěsnati je do stop a veršů, ozdobiti je rýmem, musí o nich přemýšleti, přetavují strusku původních dojmů v ohni své duše a obraznosti v pravý kov, který zní... Ale přišla móda, která poesii nahradila prózou rozkouskovanou v řádky.“ 3/

Nejdůvěrnější Mikoláškův přítel, souzeno dle oslovení a počtu dopisů, byl soudní úředník z Prahy Josef Němec. Ten Mikoláškovu nejen v jeho spisovatelských začátcích poskytl psací stroj a radil mu ve věcech vydavatelských, ale zároveň dovedl ohodnotit jeho verše i prózu. Často mu vytykal nevhodně volená slova v básních, nelíbilo se mu, že Mikolášek užívá o předmětech z venkova měšťanských výrazů a dokládá to slovy:

Př. „V tomto způsobu mluvy, jak pokud možno nesourodými slovy vyličovati to či ono, libují si moderní směry, hlavně poetismus (na př. Seifert „Slavík zpívá špatně“) a surrealismus (na př. Vítězslav Nezval „Snídaně v trávě“).“ 4/ Dále Němec Mikoláškovu píše, ať se vyslovuje tak, jak mu radí nitro a vnitřní hlas. Hlavně nesmí vyhledávat formu, „která má býti formou pro formu“. 5/ Němec označuje jeho verše jako životné, pravdivě úderné, obdivuje Mikoláškovu literární střízlivost a hutný výraz podobný Nerudovi, či Macharovi. Ohledně Mikoláškových próz, se vyslovuje takto: „Jako vypravěč – jak jsem seznal při pročítání Vašich prós – máte vrozené rysy umění sdělovacího, smysl pro detail, kresbu dušezpytnou, dovedete vyličovati prostředí děje, nepomíjíte ve svém vyprávění krajinu, čas, děj rozvrhujete dobře a dobře jej také ovládáte,...“

6/ Sám Němec ve svých dopisech používá téměř básnický sloh. Například v dopise z 11. 7. 1939 si stěžuje na život ve městě a píše: „Toho všeho jsi asi vzdálen Ty, který jsi rozkrájel strniska pluhem, s lopátkem (tak se u nás říká vyoravači brambor!) a s motykou dobýváš do sudníků brambory, snad pásáváš kravky, shrabuješ pýr a nať na kopice, zapaluješ je, modravý

praporec dýmu se třepetá nad Vašimi lesy, které si pomalu šatí podzimek do nádherného šatu, jak bych tam k Vám zaskočil si na hodinku, na dvě, jak bych rád zapřáhl hřbet a ruce do nějaké dřiny, neviděl do krve nenáviděných, neslyšel myšlenek vtíravých, dravých, neodbytných, Vladimíre!“ 7/ V dalším dopise se Němec dost odvážně vyslovuje o přídělových lístcích: „Což to vlastně je? Z krajíce, který dává naše máma – zem, hnětena rukama našimi lidmi, cizák ti dovolí, že máš právo na ten díl, který on, nositel kultury a všechny ty přívlastky, které do světa lživou propagandou vytrubují do ohluchnutí, za vhodný pro Tebe uzná.“ 8/

Zdeněk Kalista, který řídil časopis Lumír, děkuje Mikoláškovu za básnickou sbírku Dlaň proti nebi, kterou obdržel.

„Vážení přáteli, přijměte moje poděkování za svoji zajímavou knížku, kterou jste mi poslal. Četl jsem ty verše tím raději, že mi byly zároveň jakýmsi pozdravem z mého rodného kraje. Srdečně vás zdraví Z. K.“ 9/

Kalista ovšem další Mikoláškovy verše odmítá. Dle svých slov však ne proto, že by se mu nelíbily, ale protože časopis Lumír, byl 15. 2. 1940 úředně zastaven.

Mikoláškovu rozhlasovou hru Lidé v Boží Dlaní kladně hodnotí v dopisech z let 1940 až 1941 Ivana Vondráková. Podporuje jej, aby dále psal, tvořil a nenechal „múzu řvát za hajzlem“

„ – pěkně psáno, bez falešných přikrašlovacích kudrlinek a způsobem Vám vlastním, dobré líčení místa děje i doby ...“ 10/ Později Mikoláškovu gratuluje k uvedení rozhlasové hry „Réva na zdi“, která se jí líbila stejně jako předloha.

Jaroslav Žák se v psaní z 28. 7. 1940 vyjadřuje jednak k Mikoláškovu dílu básnickému a jednak k prozaickému. Básně se mu líbily a obdivuje v nich: „hluboký a prostý lidský cit, který z nich upřímně vyzařuje a dojíká“ Vytýká Mikoláškovu občas rušivé nebásnické obraty („prodají na řezníka“, „oni mají rádi máj“, „líbání země“) Hodnotí jeho rozhlasovou hru, kde se prolíná filosofie a báseň, jako těžkou pro dnešní pohodlné posluchače.

Mikoláškovy pohádky revidoval Václav Kaplický. Píše v několika bodech, co se mu na nich líbí a též, co by vytkl. Shrneme-li Kaplického

slova, nejvíce se mu líbí náměty pohádek a jejich etická hodnota, prostý slovní výraz a uzavřený celek pohádek. Naopak Mikoláškoví vytyká nepříliš umělecké zpracování a nepečlivost jazykovou. Pozastavuje se nad některými problémy, které hodnotí jako nevhodné pro dětského čtenáře.

K Mikoláškovým pohádkám se též vyjadřuje Jan Pilař v dopise z 6. 10. 1943. Píše za nakladatelství Novina a radí vymyslet nový název, rámcové uzavření a stejné ladění pohádek.

O šest let později hodnotí tyto pohádky Josef Strnadel z nakladatelství Lukášek. Doporučil by pohádky „pro jejich výchovné jádro a pro pokrokovou tendenci“ **11/** Celkově označuje pohádky jako „básnivé, veselé, vtipné a působivé“.

Spisovatel Josef Knap hodnotí v dopise schopnost, s jakou Mikolášek zdramatizoval jeho román Réva na zdi. Mikoláškovu dramaturgii komentuje takto:

„Ale domnívám se baže, že to je dost obtížný úkol, poněvadž podstata toho malého románu je čistě lyrická – tvořil jsem Révu na zdi jako píseň. To, co jste vy z ní učinil, shoduje se v ději. Ale to citové napětí, to lyrické jiskření od postavy k postavě jako od pólu k pólu, lze asi těžko zachytit.“ **12/**

Mikolášek ovšem rady a kritiku nejen přijímal, ale také je sám svým přátelům udílel, to už jako zkušený spisovatel. O radu u něho žádal třeba začínající básník Rudolf Kraml. Ten zasílá v roce 1954 Mikoláškoví průřez svou literární tvorbou. Jsou to verše většinou z mládí, v nichž se střídá stesk, vzpomínka, radost, štěstí, jak Kraml sám říká „zjevy všech debutantů...“. Některé Kramlovy básně vyšly již v novinách. Svěřil se také Mikoláškoví se svým záměrem znovu připomenout čtenářům spisovatele Klostermanna.

„Rád bych se ještě letos pokusil o satisfakci neprávem opomíjeného básníka Šumavy Karla Klostermanna, jehož mistrné vyprávění z přírody a o prostých lidech dnes nenalézám pochopení, ale věřím, že celý národ se k němu vrátí ve vděčnosti i úctě.“ **13/**

II.

Druhou velkou část korespondence tvoří dopisy a dopisnice, které si Mikolášek vyměňoval s nakladatelstvími a redakcemi. Zde je výčet několika z nich:

Redakce:

AZ Magazín

České slovo – filiální redakce Mladá Boleslav

Eva, časopis pro ženy

Lidový deník

Národní listy

Národní souručenství

Pestrý týden

Rozkvět, redakce Brno

Nakladatelství:

Čin

Dálky, nakladatelství Karla Mašína

Jiří Chvojka, nakladatelství Havlíčkův Brod

Nakladatelství F. Kosek

Lukasík Josef

List mladých, nakladatelství Melantrich Praha

Nakladatelství Mladých, Karel Mašín, Kladno

Nakladatelství Novina

S Leopoldem Lažanem z knihtiskárny Leopold Lažan v Sobotce si Mikolášek dopisoval ohledně chystané sbírky *Nebe celý den modré*. Taktéž si dopisoval s Františkem Podešvou z revue Salon. Ten od Mikoláška žádal příspěvky jak básnické, například báseň „O chlapci...“, tak také prozaické.

V korespondenci s Jaroslavou Reitmannovou ze Státního nakladatelství dětské knihy zase můžeme najít dopisy z padesátých let týkající se pohádek a povídek pro děti *Dobrodružství písku a ohně*.

Za zmínku stojí jeden tendenční dopis ze srpna 1949 od Oldřicha Kryštofka ze Štěpnice, to byla kritická revue tvorby pro mládež. Kryštofek Mikoláškově vrací rukopis pohádek, neboť se mu nehodily, protože málo souvisely s tehdejší potřebou.

„Není na nich vidět, abych tak řekl, „duch doby“ ...“

„Byli bychom ti vděční, kdybys nám napsal pohádky týkající se dnešních problémů a přibližující tyto problémy našim dětem, novým dětem, procházejícím jednotnou školou a pionýrskou organizací. Takové pohádky rádi budeme tisknout.“ 14/

Pokud se jedná o rozhlas, můžeme v Mikoláškově pozůstalosti najít také známá jména. Mikolášek si například dopisoval se Zdeňkem Jirotkou, v roce 1958, když byl Jirotko v Československém rozhlase Praha. Pro posluchače zde byl zpracován Mikoláškův text *Pohlednice z Jablonce*. Mikolášek takovýchto „pohlednic“ napsal mnoho a později korespondoval s Donátem Šajnerem, který v rozhlase působil v letech 1957 až 1964. Uvedeny byly například Mikoláškovy pohlednice *Krajem Karolíny Světlé*, *O Jizeře* a *Pohlednice ze Železného Brodu*.

Další známé jméno je František Nepil. S ním Mikolášek korespondoval v letech 1969 až 1970. Nepil působil v Československém rozhlase Praha, ve Vysílání pro děti a mládež. Dopisy se týkaly většinou pohádek. V rozhlase zazněly pohádky *Vodník*, *Vlaštovka*, *O měsíci, který si chtěl koupit klavír* a mnoho dalších.

Mikoláškovy pohádky se však dočkaly svého uveřejnění také v ostatních redakcích Československého rozhlasu, například v Liberci, Brně a Bratislavě. Jen v Českých Budějovicích jeho pohádky odmítli a odepsali „Hledáme novou, dnešní pohádku – pokud možno bez králů. Klasických pohádek máme dost. A Vaše pohádka je položena do královského soukromí – je to příběh osamocené rodiny, postav, které by měly zmizet z jeviště dnešních pohádek.“ 15/

Mikolášek si dopisovat také s televizí. Československá televize Bratislava koupila v roce 1975 práva na Mikoláškovu *Sklářskou romanci*.

Zajímavý případ však řešil jeho známý, právník Jiří Rambousek. Jedná se o Mikoláškův scénář *Lyžníci*, který humorně vypráví o počátcích lyžování v Krkonoších. Tento scénář Mikolášek nabídl nejprve

dramaturgyni Jarmile Turnovské a posléze i režisérce Věře Plívové-Šimkové, jež bydlela v Semilech. Režisérka mu *Lyžníky* vrací v roce 1974 s připomínkami, že v díle je mnoho popisů, málo dějovosti, málo humoru a humorných situací, a že děj a místo příběhu jsou nejednotné. Taktéž dramaturgyně Turnovská zasílá v roce 1977 námět na film Mikoláškově zpět s odůvodněním, že nechtějí nyní točit v exteriérech a se slovy: „Navíc pak je v našich ideově – tématických plánech pochopitelně dávána přednost látkám ze současnosti a to takovým, v nichž je příběh traktován z hlediska dětského nebo mládežnického hrdiny.“ **16/** Bylo proto pro Mikoláška překvapením, když v kině zhlédl film *Krakonoš a lyžníci*, který se velmi podobal jeho odmítnutým *Lyžníkům*. Po dohodě s Jiřím Rambouskem požádal Mikolášek dopisem, kde uvádí výčet shodných znaků svého scénáře s filmem, o honorář. Ten mu však vyplacen nikdy nebyl, bylo mu pouze sděleno, že veškeré shodné znaky vyplývají ze shodnosti tématu, kterým se také scénáristka filmu Jana Knittlová důkladně zabývala.

III.

Třetí velký oddíl tvoří korespondence rodinná. Tu najdeme jednak mezi dopisy přijatými a jednak mezi odeslanými. Ty si Mikolášková rodina schovávala v době, kdy byl totálně nasazen v Německu a Rakousku. Dopisy přijaté jsou většinou psány Mikoláškovou maminkou, která se znovu vdala a jmenovala se Borůvková. Rodiče pracovali v hospodářství a tohoto tématu se také korespondence nejvíce týkala. Rodiče oslovovali Mikoláška familiérně, například Milý Mírku. Styl psaní je prostý, objevují se zde hovorové výrazy i slova s gramatickými chybami. Několik dopisů je v pozůstalosti také od jeho sestry, od vlastního otce Jana Mikoláška a od Květy Sochorové, s níž žil po rozvodu od roku 1981 až do konce svého života.

Rodiče Mikoláška píší v dopisech z let 1940–1945 o tom, co vše se děje na vsi, o hospodářství a dalších pro ně běžných věcech.

Květa Sochorová mu v roce 1982 píše z Železného Brodu do lázní.

Mikoláškův vlastní otec píše v dopise ze 3. 5. 1974, že by rád sehnal rodinnou kroniku.

„Při hovoru, který byl jsi říkal, že by bylo dobře sehnat kousek kroniky „Mikolášku“.“ **17/**

IV.

Do jedné z dalších skupinek bychom mohli zařadit i korespondenci, kterou si Mikolášek vyměňoval s kamarády a s paní bytnou z doby totálního nasazení. Jeho přáteli byli například Karel Dorčák, Jarda Kittler, Stanislav Lisý, Štefan Ottinger, Jaroslav Skřivánek, František Šlesinger, bytná ve Vídni se jmenovala Josefina Višek. Dopisy jsou svědectvím tehdejší doby a poměrů v táborech.

Jarda Kittler jako velitel světnice v táboře v Trebbinu ve Vídni píše v době Mikoláškovy dovolené, že budou z Trebbinu stěhováni do Vídně, a také dodává, že byli vykradeni:

„Kvasničkově se ztratily nějaké marky, pět cigaret a půl vánočky, mojí skříňku nemohl vypáčit. Braudovy vzal chleba, tři kg, kousek masa. Uhlířovy kus salámu. Nejvíce to chudák odnesl Libiš, vzaly mu sobotní, nedělní lístek na jídlo a týdenní jídelní lístek.“ **18/** V dopisech se nejčastěji objevují slova jako například týdenní jídelní lístek, lágr, světnice, světlomety a děla.

„Již ani nemají papírové sáčky na cukr a misky na marmeládu či dívčí prsy, musíme to vždy vzít do čeho koliv.“ **19/**

Jaroslav Skřivánek z Prahy pak organizoval v roce 1945 setkání totálně nasazených, kteří bydleli ve společné místnosti. Stěžuje si, že v červenci 1945 stále nedostali zapláceno za práci v Trebbinu, také je zklamán osvobozenou Prahou.

„Jak zrunko písku v moři, už nikde ten bezstarostný, veselý život ze dne na den. Marně hledám v Praze vlastní byt, všude vládne švindl, protekce a lumpárna, kvete korupce a hlavně se krade ve velkém.“ **20/**

Znatelnou část tohoto oddílu tvoří korespondence Mikoláška s paní bytnou Josefínou Višek. Jsou zde dopisy od května 1943, kdy se Mikolášek nastěhoval, až po jeho odchod na Slovensko a ještě následuje

poválečná korespondence paní Višek s ním a jeho maminkou do roku 1948. Paní bytná měla Mikoláška velmi ráda, mluvila o něm vždy dobře a vážila si jej pro jeho poctivou a čestnou povahu.

V.

Poslední, avšak ne zanedbatelnou část Mikoláškovy korespondence, tvoří dopisy milostné a ty, jež si vyměňoval se svými přítelkyněmi. Jsou to především listy a lístky z dob jeho studií a začátků jeho tvorby, z nichž lze vyčíst, že jeho vztahy s opačným pohlavím nebyly jednoduché. Byl to člověk složité povahy, zádumčivý, rád se zabýval filosofickými otázkami a k ženám přistupoval jako k rovnocennému partnerovi. Takzvané milostné „žvatlání“ mu bylo protivné. V dopisech si nejedna slečna stěžovala na jeho přístup, na to, že jí dostatečně nedává najevo svou lásku a chová se chladně. Mnohem více se proto otevíral v dopisech ženám, se kterými udržoval jen přátelský vztah. Sám usiloval o ženu starší, též velmi složité povahy, která se podle svých slov v dopise pokusila i o sebevraždu.

Jeho první láskou byla Kristina Hrubá z Jilemnice. Dopisy pochází z roku 1937 a jsou to většinou lístky a psaníčka ze školy.

„Vždyť ze všech těch psaníček co Ti píši musíš vyčíst mou velikou lásku k Tobě, nebo si snad myslíš, že bych Ti mohla lhát a Tě klamat?...“ **21/**

Dopisy do Vídně, kde byl Mikolášek totálně nasazen, mu posílala jeho dívka Květa Hálová. Později, když byl v roce 1945 na vojně, mu své listy psala dívka jménem Lily Kremerová. Jejich vzájemný vztah charakterizují následující slova Lily:

„Obdivuji se Ti hlavně co se týče Tvé ohromné vyrovnanosti a rozvahy, se kterou jsi analyzoval náš vzájemný poměr, jak na něj nahlížíš nyní.“ **22/**

Starší žena, o niž Mikolášek usiloval, byla učitelka ze Semil Lída Navrátilová. Ve svých dopisech píše o muži, kterého milovala a kvůli kterému chtěla spáchat sebevraždu. Mikoláškovu jeho zájem o sebe rozmlouvá a chce, aby se jí vzdal.

„Jsi ještě mladý, tolik krásného na Tebe čeká, proč bys tedy chtěl přijímat ty nejkrásnější dary života od bytosti, která Ti je dává jen z přátelství, když

je jednou dostaneš jen a jen z lásky – z veliké lásky a pak teprve poznáš pocit závratného štěstí.“ **23/**

Nejvíce dopisů si vyměňoval s přítelkyněmi Růženou Součkovou a Marií Stejskalovou. Ohledně svých básnických sbírek si psal s Růženou Součkovou v letech 1940 a 1943. Součková hodnotí Mikoláškovy verše kladně:

„Líbí se mi, jsou krásné. Dýše z nich tolika lásky k přírodě, k mamince a ke všem lidem.“

„Do každé, což je vidět, Jste vložil kousek sebe. Proto ta krása! Děkuji Vám! Moc Jste mne potěšil.“ **24/**

Přítelkyně Marie Stejskalová si s Mikoláškem začala dopisovat po přečtení jeho článku v Mladém venkově, kde také publikovala. Jejich korespondence z let 1939 a 1940 je velmi rozsáhlá a svědčí o jejich dobrém přátelství s úctou na obou stranách. Stejskalová jako dívka z města závidí Mikoláškovu blízkost přírody, což vyslovuje v dopise ze 4.2.1939:

„Vlád'o, vy nevíte, co máte, že jste tak blízko u své země, u svých polí a snů ... Že cítíte to rodící se jaro ve vůni pravého venkova, že v bezprostředním styku s přírodou můžete žít, tvořit – i milovat – můžete ve slovech zhudebnit všechny tóniny, jimiž žije srdce, mluví srdce a pracuje mozek. Nic Vás nesvívá do svého pouta, můžete letět, --- volně tvořit, neohlížet se a nepodřizovat se.“ **25/** V dopise z března 1939 si stěžuje na situaci v Praze před začátkem války.

„Buďte rád, že se dnes nemůžete rozeběhnout do pražských ulic, kde byste potkával jen vojáky a policii, kde – místo pozdravů jara, vítaly by Vás prapory s křížem a útržky cizí řeči vyslovované tisícerými ústy. Nikdo by nevěřil, jak rázně se může změnit jedno z nejhezčích a nejčestějších měst! Během noci ...“ **26/**

Shrneme-li obsah dopisů Mikoláškovy korespondence, dojdeme k závěru, že její největší část se týká literární činnosti Vladimíra Mikoláška. Korespondoval s mnoha významnými osobnostmi naší literatury. Můžeme říci, že psaní bylo jeho koníčkem a celoživotní náplní.

6. Další obsah fondu

Další část fondu Vladimíra Mikoláška již tvoří hlavně rukopisy, strojopisy a výstřižky, není prozatím zpracovaná, proto ji uvádíme tak, jak byla předběžně zůstavitelem rozdělena do kartonů. Pozůstalost je členěna podle žánrů na tvorbu pro děti, prózu, poezii, rozhlasové a divadelní hry a filmové náměty. Většina děl je psána strojopisně, rukopisy představují menší podíl.

TVORBA PRO DĚTI

Vladimír Mikolášek napsal pro dětské čtenáře spoustu příběhů, pohádek, bajek, povídek a rozhlasových her. Mnoho z nich se dočkalo svého uveřejnění v přílohách novin a časopisech. Autor pro své práce volí rozmanitá témata, píše například o zvířatech, cestování, televizi, hudbě, o lidském těle nebo o výrobě skla. Čtenáři se tak mohou setkat s věcmi jim známými, či se dozvědět něco nového.

PŘÍBĚHY PRO DĚTI

Krakonoš a Rampušák

Mikolášek zpracoval do vyprávění postavu Krakonoše, vládce Krkonoš a Rampušáka, vládce Orlických hor. V díle je nejdříve několik kapitol o Krakonošovi, následuje setkání Krakonoše a Rampušáka a nakonec jejich společná dobrodružství.

Kapitoly podle názvů:

Krakonošovo znovuzkříšení, Krakonoš znova objevuje Krkonoše, Krakonoš dál prozkoumává Krkonoše, Jak Krakonoš přišel k dalekohledu, Jak se Krakonoš schoval do truhly, Jak Krakonoš seděl tuláčkovi modelem, Jak Krakonoš zachránil ryby, Krakonoš se obdivuje radiu, Jak přišel Krakonoš k transistoru, Jak se Krakonoš dověděl o existenci Rampušákově, Krakonoš a babka kořenářka, Jak se Krakonoš seznámil s Rampušákem, Jak šli Krakonoš a Rampušák po mostu z duhy, Jak Krakonoš s Rampušákem stavěli horskou chatu, Jak R. s K. zachraňovali, Co způsobil horlivý dopisovatel třídy Kod'ousek, Krakonošova školní beseda o Krakonošovi, Jak se Krakonoš dostal do Jizerských hor, Jak

dostala Liščí bouda jméno po Krakonošovi, Jak se Krakonoš ztratil ve svých horách, Rampušák zachraňuje, Krakonoš a novinář, Jak udělal Krakonoš další dobrý skutek, Jak se Krakonoš s Rampušákem učili lyžářit, Krakonošův start do vesmíru, Krakonošovo veliké dobrodružství, Rampušák opět zasahuje, Společnost pro záchranu Krakonoše zahájila, Krakonošovo ještě větší dobrodružství, Krakonošovo druhé znovuzkříšení, Kariéra reportéra Trpíka, Místo epilogu

Prázdniny za Rovníkem aneb Vyprávění z Kambodže

Příběh o dívce Radce, která se dostane se svými rodiči do Kambodže. Její rodiče tam jedou pracovně. Radka se zde seznámí s vietnamským chlapcem Theem, který z válečného Vietnamu uprchl. Rodina se chlapce ujme. Společně pak navštíví tajemný prales Angkor, kde děti zažijí dobrodružství, když nedovoleně vylezou na sochu Budhy. Theo dokonce Radku zachrání, když spadne do jezera a začne se topit. Tatínkovo auto, které zapadlo do bahna, zase pomůže vytáhnout slon.

Mikolášek zpracoval toto vyprávění ještě také do dalších kratších článků:

Radka a Thao

Tajemný Angkor – osmý div světa

Královské brigády

Elektrárna pro Kambodžu

Audience u krále

Kambodža – země s tisíciletou tradicí

Jak Alík cestoval do Černého moře

Pohádka o pejskovi Alíkovi, který se z Československa po řece doplavil až do Černého moře.

Vyprávění bylo zpracováno ještě pod názvem Podivuhodné cestování psa Alíka do Černého moře.

Ikarové z Podlázek

Hlavní postavou příběhu je chlapec Michal Kotler. Děj se odehrává v malé vesnici, kde je klub rogalistů. Michalův otec létá, ale nikdy nechce

svého syna vzít s sebou. Je to proto, že Michalův strýc se při letu rogalem zabil. Michal se ale jednou proplíží se svým kamarádem na letiště, kde si vypůjčí rogalo a plachtí. Let skončí pádem na strom. Rodiče se sice zlobí, přesto nakonec překonají strach o Michala a dovolí mu, aby se učil s otcem létat.

Škumprnágle na ranči aneb Příběh pro panelákové děti o dlahovických kovbojích

Příběhy mají místo kapitol označení kapka (první kapka, druhá kapka, ...). Jedná se humorné vyprávění o krávkě Líze, která utekla při převozu autem z jednoho družstva. Potuluje se a nikdo neví, co s ní udělat. Až se jí ujmou žáci ze základní školy z Dlahovic, Radka a tři kluci kovbojové. Tito čtyři založí Spolek na ochranu krav, dobře se o Lízu starají a chrání ji před zlými lidmi. Nakonec se kráva za pomoci dětí dostane zpět do družstva, kam patří a dokonce přivede na svět telátko.

Binec se značkami

Naučná pohádka o tom, co se stane, když dopravní značky opustí své místo a vydají se na výlet. Pohádka je doprovázena kresbami značek a jejich vysvětlením.

Dobrodružství slepičky kropenky aneb Jak se naučila poznávat stromy a ptáky

Opět se děti zábavnou formou učí poznávat zvířata a stromy. Povídka je doplněna ilustracemi uvedených zvířat a stromů .

Proč zajíc přišel o pacičku aneb Učíme se poznávat zemědělské stroje

Pohádka s kresbami a ponaučením.

Jak se píše, maluje a tiskne kniha o zvířátkách

V této pohádce se děti dozví, jak se píše kniha. Vystupují zde různá domácí i lesní zvířátka a jako postava průvodce hrou také Mikoláškův syn Petr.

Vesmírný let zvířátek

Příběh o tom, jak zvířátka s panem Šonským uletěla do vesmíru před zlým Krindy Pindy.

Kluci a prak

V příběhu dva nezbední kluci sestřelí Měsíc prakem. Lidé se diví, ale nevědí, jak vrátit Měsíc zpátky. Nakonec pomohou vědci, kteří svým výzkumem dostanou Měsíc zpět na oblohu.

Jak přišla duha na můj stůl aneb Dobrodružství písku a ohně
(Písemná práce Václava Kořána z VI.b základní školy v Pasekách o exkursi do sklářské hutě)

Tato poučná pohádka zpracovává podrobně výrobu skla. Mikolášek zde využil své znalosti pracovníka jabloneckých skláren. V úvodu je vysvětleno, co je huť, jak vypadá vevnitř a jaké nástroje se zde používají. Autor popisuje procesy tavení různých druhů skel a vyjmenovává používané suroviny. Například se dozvíme, jak se vyrábí sklo rubínové, sklo u auta, teploměru, obrazovky, varné sklo, figurky, vánoční ozdoby, neonové reklamy, knoflíky, vodováhy, tyče nebo balotina. Zajímavosti o skle jsou ještě znovu zpracovány pod názvem Řekne se sklo.

POVÍDKY PRO MLÁDEŽ

Povídek pro děti a mládež se v pozůstalosti nachází velké množství. Mnohé z nich zde najdeme také ve více verzích, upravované či pod jiným názvem. Témata povídek jsou různorodá, proto je nebudeme podrobně charakterizovat, ale uvedeme pouze jejich názvy.

Brambor

Srnka

Peněženka

První pohár

Bumerang

Pomeranč

Uklízečka
Žuro (vyšla pod názvem Cigán)
Špatná setba
Strom s odřenou kůrou
Lvíče
Roj
Modrý mercedes
Krkavčí skála
Autobus
Tři křížky
Hraniční čára
Rozdělený svět
I napovídání ve škole se modernizuje...
Smrtelná skála
Pytel jablek
Bílý kříž
Zapomenutá
Píseň beze slov
Harmonika
Případ Volařík
Modrý hořec
O psí věrnosti
Náš štědrovečerní kapr
Znějící údolí
Neviditelný tygr
Zbloudilá
Poklad v tunelu
Veterán
Výhra, která nepřinesla štěstí
Strýčkův ještěr
Magnetofon

ROZHLASOVÉ HRY PRO DĚTI

Neckyjáda na Žabáku

Hrdinové příběhu, žáci vinecké devítiletky, se rozhodnou uspořádat neckyjádu. Petr trénuje s Jitkou, se kterou si velmi dobře rozumí a která se mu líbí. Jitka se ale také líbí Tondovi Kolenatému, který se všemožně snaží tyhle dva od sebe rozdělit. Petr a Jitka pomohou německému chlapci, který je ve Vinci na táboře. Chlapec pak zase pomůže Petrovi, který se ztratí při výletu do Berlína.

O stolečku, který se neprostíral

Hlavní postavou je lamač kamene Ondřej, sýkorka a soused Říha. Ondřej dostane za záchranu mláděte sýkorky stůl z drsných prken. Tento stůl dává rodině Ondřeje vše, co si přeje. Brzy se to ale dozví celá ves, lidé si chodí pro vše k Ondřejovi a přestanou úplně pracovat. Jednoho dne se lidé o stůl tak dlouho tahají, až mu ulomí nohu. Stůl jim přestane dávat živobytí a všichni se musí zase živit prací.

Lev v Africe

Pohádka o tom, jak se Lev Emil dostal ze ZOO do Afriky. Protože byl ochočený a nevěděl, co si má v přírodě počít, vrátil se zpátky do ZOO.

Jak vznikl hrad Navarov

Mikolášek zpracovává pro rozhlas pověst o vzniku hradu Návarova u Železného Brodu. Pověst se objevila v knize Ďáblův doktor. Hlavními postavami jsou vévoda, jeho dcera Soňa, chůva, Sonin vyvolený sokolník, a Kazimír, který se uchází o Soninu ruku.

Zlatovlásčino africké dobrodružství

Rozhlasová hra o loutce princezny Zlatovlásky, která jede s loutkoherci a ředitelem divadla do Afriky. Zde se ztratí, ale zase najde, k čemuž dopomůže lev Ferda.

Hra byla zpracována i jako pohádka a povídka, dále znovu jako hra pod názvem Co způsobil kokosový ořech?

O včeličce Shánilce

Rozhlasová hra o tom, jak včeličky zachrání včelí královnu před útokem pavouka Smrtihlava. Téma bylo zpracováno i jako televizní scénka a také jako pohádka.

Ondřejovy střevíce

Hra o líném Ondřejovi, který touží zbohatnout, a tak se řídí podle svého snu. Jde na smetiště a vezme si tam otrhané boty. Ty ho donesou k bohatství a slávě, stane se panovníkem. Ale je zlý na lidi a chce stále víc a víc. Ve vidině velikého bohatství jde na Saharu, kde zahyne.

Chichýškovy škumprnágle

Hra líčí příhody skleněných figurek Chyhíška a Myšimýšky.

Pohádka o nezbytných pomocnících

Ve hře se posluchači dozví, co vše nám na Zemi pomáhá žít. Jednajícími postavami jsou Slunce, Země, Paprsek, Vítr, Vlaha, Bodlák, Kukuřice, Draslík, Dusík, Fosfor, Vápník a Vypravěč.

O televizní lampě

Děti se dozvídají zajímavosti o televizi. Vystupují zde vypravěč, opravář televize, televizní obrazovka, lampa, žárovka, či hlasatelka.

Další rozhlasové hry, které vznikly zpracováním pohádek, byly například tyto:

Mateřská láska

Kde bydlí štěstí

Nevěsta

S muzikou za chlebem

Jak vznikl rubín?

Jak se mazáč stal králem

O divadelním prkně

O veliké lásce

O krásné pěšince

Lví princezna a syn blesku
O myslivci, který sestřelil Měsíc
O princezně Slunečnici

TELEVIZNÍ HRY PRO DĚTI

Víš co nevíš

Hra byla vysílána 4. 2. 1958 v Televizním studiu Praha. Hlavními postavami jsou chlapec Jeník a Vševěd. Vševěd Jeníkovi a dětem před obrazovkou vysvětluje například, co je to balotina, jak se sbírají poštovní známky, nebo jak artisté dokáží své triky.

Záhadná bedna, nebo také Záhada ztracené bedny

Hra byla vysílána 24. 8. 1958 opět v Televizním studiu Praha. Vystupují zde chlapci Jenda a Petr, vypravěč a zástupce Skloexportu. V příběhu najdou chlapci na cestě u lesa bednu, o níž se domnívají, že v ní jsou válečné zbraně. Nakonec se ale ukáže, že bedna patří firmě Skloexport a je v ní sklo pro zákazníka z Ghany. Děti se zde dozvídají, jak české sklo putuje do zahraničí.

Když naše cesty vedly světem

Hra líčí vyprávění z cest po světě, které Mikolášek sesbíral a upravil.

Vzpomínky ze světa dětí jabloneckých delegátů

Jsou to příběhy, které Mikolášek později zpracoval do knihy Africká mozaika.

Taktéž bylo povídání uvedeno jako rozhlasová hra pod názvem Domov ze srdce nevyrvěš.

Další práce z těchto vzpomínek sepsal autor pod názvy Země pod Stolovou horou aneb Jak jsme Objevovali Afriku – vyprávění Vašíka Zajíčka, žáka 1. třídy ZDŠ v Kapském městě.

POHÁDKY

Snad největší část Mikoláškovy pozůstalosti tvoří pohádky. V pozůstalosti se nachází více než tři sta pohádek, některé z nich dokonce ve více verzích. Autor je rozdělil do desek na pohádky starší a pohádky novější, dále podle tématu. Pohádky psal hlavně pro Dětskou přílohu deníku Stráž severu.

Starší pohádky:

Sněžná paní

Je opravdu jen bolest a zloba na světě?

Co je nejcennější na světě

Proč nesmí zůstat v chlebě zakrojený nůž

O hladové posteli

Proč padají hvězdy?

Kdyby nebylo žen

Aby byli lité stejně bohatí

Když bylo na světě dřív víno než voda

O kouzelné skříňce

O podivných novinách

O zázračné lžici

Co vyprávěl psací stroj

Kdyby nebylo žen

Matčina duše

O učiteli hudby

O síle odstředivé

Moderní pohádka o zvonu

Pohádka o králi a pražcích

Pohádkářovo dobrodružství

O hvězdách

O divadelním prkně

Proč se vlaštovky každý rok vracují

O chytrém klobouku

O včelí královně

Když byly na světě dvě Smrti

Proč je slunéčko sedmítečné
Cukr, mouchy a uhlí
Co dokáže vytrvalost
O němé princezně a stříbrném sokolovi
O princezně Slunečnici
O čertíkovi a vysloužilém vojáku
O chytrém klobouku
Jak vznikl Žaltář
O krásné pěšince
O sochaři se silnou vůlí
Měsíčkovi
Jak Bůh vynalezl spánek
O Mušence
Bůh a zlý člověk
O kouzelné skříňce
Lví princezna a syn blesku
Kdo je nejsilnější
O nespokojeném draku
O hladové posteli
O poštilém králi – básníkovi
O rosnice, která předpovídala počasí
Evička a sněhulák
O čističi bot
Hladový sytému nevěří
Prasátko s pokladničkou v břichu
Jak šel hasič František do Mléčné dráhy pro mléko
O člověku, který se chtěl líbit všem
Je silnější rytíř nebo mravenec
Jak veliká je láska
O nespokojených zvířátkách
O dobyvačném králi
Proč má čáp tak dlouhé nohy a na komíně hnízdo
O dobrém mravenci a dědečkovi, který hodně kouřil
Co vyprávěla bavlna

O nespokojené vlaštovce
Co vyprávěla cívka a bavlna
Stoleček, který se neprostíral
O peci, která šla do světa
O mořské princezně

Novější pohádky:

O smutné želvě
Živá voda
Husa, která chtěla nosit brýle
Jak psal trpaslík pohádky
O nemocné tahací harmonice
Skřivan a transistor
Zmrzlinová pohádka
Jak byl chameleon vyloučen ze školy
O kouzelné meruně
Jak chtěl mít stůl boty
Pštrosí pohádka
O benzínové pumpě
O velbloudu dvouhrbém
Jak Bacilové slavili bál
Jak se lev Ferda dostal na Saharu
O telegrafním sloupu
Poslední vodník
Pohádka o y a i
Jak zvířátka vyžrála na myslivce
Trampoty vodníka Skočdovody
O poslední princezně a posledních kominících
Jak se naučil brontosaurus pracovat
O uzívané třídě
Jak chtěly dudy hrát dzez
Jak si šel brontosaurus do Piešťan léčit suché loupání
Jak se dostala zlatovláska k filmu
O bramborové hoře

O smutném Bubíkovi
O kanáří škole
Zasněžené pohlednice
Sloní pohádka
Trpasličí pohádka
O jabloneckém špendlíku
Pohádka z Fialového moře
Kluci a prak
Alžbětina pohádka
Jak byl vodník Bill přelstěn od Agátky
Pohádka z filmového ateliéru
Pohádka nakladatelská
Pohádka z houslařské dílny
O zvířecím orchestru
Jak se dostal Alík do Černého moře
O nespokojeném vrabci
Ježek – hmyzožravec
Proč zvířátka zanevřela na lidi
Co vyprávěla koruna?
Pohádka hasičská
O poslední princezně

V samostatných deskách byly vybrány a zpracovány pohádky se stejným námětem:

Muzikantské pohádky:

Předpohádky
O Měsíci, který si chtěl koupit klavír
O kanáří škole
Žabí soutěž
O nemocné tahací harmonice
Jak chtěly dudy hrát džez
Pohádka z houslařské dílny
Jak si zvířátka založila svůj vlastní orchestr
Skřivan a tranzistor

Jak se Čimčirýnek dostal do televize
Jak chtěl sněhulák zpívat v opeře
O kuřátku, které ze spaní pípalo
Alžbětina pohádka
O divadelním prkně

Africké pohádky:

Jak myš zachránila slonovi život
A nakonec pohádky o Kweku Anance
O královně Dauře (otištěno v časopise Sluníčko 2/77)
O hadu a studni
Opravdový přítel (otištěno v časopise Rodina 2/77)
Legenda o Sambovi
Uňogo a lev

Pohádky televizní lampy

Předpohádka
Jak zvířátka vyzrála na myslivce
O berním úřadu
Jak chtěla Země zářit víc než Slunce
Pohádka z filmového ateliéru
Jak bacilové slavili bál
Jak šel hasič František pro mléko
O létajícím koberci
Jak se dostala Zlatovláska k filmu
O bolavé sekvoji
Slepice a pštrosí vejce
Hlemýžďí pohádka
Pohádka hokejská
O Měsíci, který si chtěl koupit klavír
Rozum a cit
Groteskní pohádka
Houbařská pohádka
O divadelním prkně

Jak chtěly dudy hrát džez
O hranaté rybě
Jak psal trpaslík pohádky
O papírové vlaštovce
Jak se lidé naučili pořádku?
O včeličce, která se nemohla dočkat jara
Jak vznikla žárovka?
Chamtivý sysel
Jak se naučil brontosaurus pracovat?
Peříčko, které nechtělo být sedráno
Jak ryby zachránily rybáře?
O pstruhovi, který se chtěl dostat do moře
O kouzelné meruně
Jak se stal datel telegrafistou
Husa, která chtěla nosit brýle
O velbloudu dvouhrbém
O rosničce, která předpovídala počasí
Jak chtěl mít stůl boty
O smutné želvě
Popohádka

Populárně naučné pohádky:

Není vejce jako vejce
Jak se klokan naučil skákat
Kdo drží rekord v hladovění
Co vydrží déle?
Kam odlétají tažní ptáci?
Kyslík a buk
Kosti
Lidské rekordy předstiženy zvířaty
Co sní člověk za život?
Jak člověk ve skoku dalekém nedostal ani bronzovou medaili
Zvířecí půst

Svět jsou samé zázraky:

Jedná se o nezpracované materiály na další populárně naučné pohádky, většinou o životě v přírodě a o lidském těle.

Dále se v pozůstalosti nachází strojopisy a rukopisy pohádek ***Stříbrné paprsky***, které byly vydané v roce 1944 nakladatelstvím Novina a v roce 1946 nakladatelstvím Lukasík.

Kdo vytváří perlu

Kdyby byli samí básníci

O pštrosovi a pštrosici

O muži, jenž koupil mladost

Kdyby na světě nebylo přitažlivosti zemské

O milosrdném paprsku

Kde bydlí štěstí

Proč má páv krásné peří a ošklivé nohy

O Luněnce a věčném máji

O mořské princezně

Hrbáček Ivan

Arabovy střevíce

Pohádka o pohádkách

Oldřichův zázračný obraz

O veselých brýlích

O koni a studentovi

BAJKY

Mikolášek také sepsal více než dvě stě bajek. Přesný seznam bajek viz příloha č. 33.

PRÓZA

POVÍDKY

Mikoláškovy povídky tvoří největší část pozůstalosti označené jako próza. Jeho první práce jsou povídky, které nemají jednotné téma, zachycují vše, čím autor ve svých začátcích procházel, například válkou, milostným zklamáním nebo svými spisovatelskými pokusy. Některé z povídek byly otištěny, jiné zpracoval později znovu, další dokonce přepracoval jako hry.

Výčet prvních povídek:

Venkovská knihovna (zpracováno i jako báseň)

Robert čeká na úspěch (příběh Roberta Oždiána z románu Zrcadla proti sobě)

Veliká vášeň (později upraveno jako rozhlasová hra Lidé v Dlani Boží)

Strom ve větru (povídka zařazena do souboru Mraky sluncem ozářené)

Rithé je jen jedna (později zpracováno jako rozhlasová hra)

Doprava na dvoře Dubnické továrny (zážitky z totálního nasazení ze slovenské Dubnice)

Váza brusiče Gertvolia (tištěno v revui Salon za války)

Divoká krása (tištěno v Národních listech 1946)

Lidé nemusí být nepřátelé (čteno v rozhlase 10. 8.1958)

Mačkárna na kraji lesa (tištěno v Míru 2/75)

Kabát (vyšlo v časopise Květen 12/1957)

Doorané pole (tištěno ve Venkově)

5 minut u zlatnice

Romány okolo nás

O recitačním umění

Schönbrunn

Veliký koncert

Zrození dobrého slova

Návrat

Francek Drn
A bolest tiše zní ...
Ohlasy slavných dnů
Sedmý hřbitov
Pouto
Fanyнка
Všechny dny zrají k podzimu
Život se nemá vracet
Žofka
Dobří a zlí
Radost, která zabíjí
Nedoznělé písně
Člověk sám
Kulhavý Donát
Člověk sám
Duha na nebi
Svatba
Žebrák Habr
Ticho veliké bílé
Tichá svítání
Tolik štěstí
Nebe otevřené
Neklid
Sestra Klára
Petra
Zrození dobrého slova
Docela malá jamka ve zdi
Deputátníci
Divné existence
Odcizená tvář
Lidé ze samoty
Uzavřený kruh
Výměnkářka
Nepřítelova matka

Sklářův syn
Klíč od domova
Mé dítě bylo kouř
Dopis na druhou polokouli
Březový keř
Povídka
O vánocích přijde bratr
Čekání bolí
Balkon
Umyvačka nádobí
Tři křížky
Les
Stal jsem se tulákem
Fialová krev
Rozkvétající úhor
Týna
Úvaha nad kronikou

Blíž k opovrženým

Soubor povídek zobrazujících postavy v jejich nelehkých životních okamžicích. Mikolášek zde nastiňuje problémy ve vztazích manželských, mileneckých a rodičovských, líčí lidské nepochopení, prohry a ztráty.

- 1) Sestry
- 2) Neklid
- 3) Listování v duších
- 4) Pouto
- 5) Přítelkyně
- 6) Duha na nebi
- 7) Znění
- 8) Cesta nikam
- 9) Lidé ze samoty
- 10) Žebrák Habr
- 11) Radost která zabíjí

SNP

Povídky o Slovenském národním povstání, které se odehrávají většinou v Dubnici, kde byl Mikolášek nějaký čas totálně nasazen.

Povídky:

Přetáta žíla: Líčí válečnou zimu v roce 1944 v Nízkých Tatrách. Českoslovenští vojáci se rozhodnou zneškodnit most, který hlídají Němci. Podaří se to jednomu z nich, který se převleče za stařenu v šátku, zneškodní vojáka a vyhodí most do povětří.

Zažloutlá fotografie: Povídka o dětech Juraji, Pištovi a Andrejce, kteří potkají v lese cizince. Jsou to Francouzi, kteří přijeli po válce na Slovensko hledat své příbuzné. Najdou je, ale bohužel už mrtvé.

Když psal život krví: Postavy povídky jsou Andrej Gončár, Marienka a mistr v továrně Wunderer. Mistr se pomstí Andrejovi, který se zastal francouzského dělníka. Přijdou si pro něho Němci a popraví ho. Jeho dívka Marienka se jej marně snaží zachránit.

Pif paf: Povídka o českých vojácích, kterým s úkrytem v lese pomáhá povozník Ondruch se svým koněm Igorem. Vojáci trpí hladem a chtějí koně zastřelit a sníst, ale nikdo nemá sílu to udělat. Nakonec kuň umírá zasažen Němci kulkou do hlavy, ale nikdo se i přes veliký hlad jeho masa nedotkne.

Altánek: V povídce žena Karolína schovává francouzského partyzána Julese ve školním altánku.

Docela malebná krajina: Nešťastná matka se až po válce z dopisů dozvídá, jak skutečně zemřel její syn Pavel.

Nejcennější psaní: V příběhu se dozvídáme, jak se Francouz André Dubois dostal za druhé světové války na Slovensko.

Další povídky:

Lord Melša

Boží dar paní doktorky

Poněkud opožděný dopis

Hadrnice

Tunel na hranicích

Práh

První šaty
Hořká chuť kávoviny
Psí matka
Příběh s fajfkou
Hrst škváry
Sestra Marta
Vánoce s rodičkou
Stokoruna
Listovní tajemství
Dvanáctý (o vánocích přišel člověk)
Člověk není sám
Brambor
Sedmikrásky
Píseň beze slov
Vůně mandlí
V Březince se už nebubnuje
Tři setkání
Krásná a Bělohřívek
Španělský vějíř
Róžina modrá obloha
Kolo
Povídka o písmenu ř
Hmoždíř
Volání krve
Děšť v Mogadišču
Chalupa nesvornosti
Vánoce v Adenu
Vrtulník
Dárkyně života
Setkání s hrdinou
Skopové pro Araby
Z horské knihovny
Nevěsta s bytem
Knihař Mojžíš

Pes Argo
Hromotluk Andrej
Borovice na Smrtné skále
Sametový hlas
Kdo chtěl sít vítr
Květy na chodníku
Zahrádkař
Vyznamenání v amfiteátru
Odčinění vraha Bystrého
Kdo jinému jámu kopá
Amulet
Nedělní služba
Amnestie
Buzola
Jak jsme stěhovali chalupu
Kriskot
Vozík
Řetízek
Dopis
Bílá páska
Šofér
Balkon
Houžvička a Strong
Kytice klásků
Maturitní tablo
Katynka
Když kvetla řeka
Jeptiška
Člověk nekvete jen jednou
Telegram o třech slovech
Kolportérka
Polštářek
Několik písmen
Odnašečka

Zlá past
Kus červeného skla
Mačkárna na kraji lesa
Japončík
Jablonecké povídky
Cesta písně
Harfa Jadwigy Wojciechowské
Dvě rány pro Lešetínského kováře
Postel
Hledání ztraceného domova
Janošík
Tyčařův syn
Setkání na mostě
Poněkud opožděný dopis
Knihař Mojžíš
Mé oči jsou lidé
Matčina věrnost
Čo sa v mládí naučíš...
Mé první válečné vánoce v Lodnyně
Kterak se z Houžvičky stal Strong a ze Stronga Houžvička
Když kvetla řeka

Humorné povídky:

Inserát
Zdařilá neděle
Jak jsme dělali pavouka
Včera jsem se narodil...
Jak jsem se stal fluktuantem
Konec kariéry
Talent
Vyznamenání
Telegram o dvou slovech
Křížovkář
Zadržte modrého fiata!

Budík
Aktovky
Kýč
Ztracený sáček
Problém s podlahou
Stal jsem se natěračem
Národní poklad
Odpusťte, pane profesore
Odpusťte, Victore Hugo a Marku Twaine
Stal jsem se cizincem
Měl jsem rád hudbu
Navracený sluch
Příliš mnoho volnosti
Změna
Těžké rozhodování
Byla jsem na brigádě
Případ poctivého zloděje
Krtek
Literární soutěž
Zpověď tetovaného
byl jsem zaměstnán v životní pojišťovně
Vší obchod
Návody na univerzální reportáže

Apokryfy:

Daidalos a Ikaros
Odyssea
Přemysl I.
Bivoj
Trojský kůň
Praotec Čech

POEZIE

Poezie tvoří jen velmi malou část Mikoláškovy pozůstalosti. Rukopisy k jediné vydané sbírce *Dlaň proti nebi* se v pozůstalosti nenachází. Připraveny pro tisk, avšak nevydané, jsou sbírky *Nebe celý den modré*, *Píšťalka ze smuteční vrby* a *Jasnozření*.

Nebe celý den modré:

Ve sbírce jsou verše z let 1940 – 1941. Většinou se jedná o verše, které se zamýšlejí nad smyslem žití, láskou, smrtí, ale také nad lidskou prací.

Píšťalka ze smuteční vrby (věnováno zemřelému Jendovi)

Verše napsal Mikolášek po smrti svého švagra Jana Šlechty. Básně jsou ponuré, smutné a depresivní. Najdeme v nich často motiv smrti, odchodu a loučení.

Jasnozření

Básně jsou opět věnovány zemřelému Jendovi. Mají podobné ladění jako u sbírky *Píšťalka ze smuteční vrby*. Do této sbírky Mikolášek i některé básně z *Píšťalky* zařadil.

Verše od roku 1938

Zde můžeme objevit různé listy s Mikoláškovými rukopisy básní, z nichž některé byly otištěny. Rozděleny jsou na verše milostné, o přírodě, osobnostech, s válečnou tematikou, balady a ostatní.

Básně milostné: Roentgenový snímek mé milé, Milostná, Listování v duši, Ozářená okna.

Básně o přírodě: Dech našich oranic, Divoké víno, Sušení sena, Duha, Kraj kterým chodím, Je krásné být smrkem, Semtínská lípa, Učte mě štěpit, Chmurný podzim tiše zní, Chvála slunce, Náhlá radost větru.

Básně osobnostem: Gejzír (Leoši Janáčkovi), Penicilin, Smetanovi, Tak jako Stravinskij, Gogh.

Z války: Tři písmena, Vojenská přehlídka, Čarodějnice, Bezruký voják, Žádná vojna nebyla, Slepý z války, Jeden život, Kolik matek by šílelo bolestí.

Balady: Balada o chudé děvečce, Balada o čisté lásce, Balada z lomu, Balada o ženách na ulici, Balada o srdci vráceném, Balada o nově koupené knize, Balada o ženách v pluhu.

Ostatní: Poděkování očím, Telefonní budka, Kino světa, Bílá píseň, Chalupa v pohraničí, Óda na radost, Jeřáb, Houslista, Ruce na stole, Elektrárna na řece, Rakovina, Báseň na beztížný stav, Vzorec života, Maturitní tablo, Obraz pro atomovou elektrárnu, Památník národního písemnictví, Ve vlaku, Vesnická knihovna.

ROZHLASOVÉ HRY

Mikolášek napsal celou řadu rozhlasových her, mnoho z nich se také dočkalo svého uveřejnění. Náměty čerpal nejen ze svých zkušeností, ale přepracovával také cizí příběhy, jako román Josefa Knapa Réva na zdi, nebo povídku Karoliny Světlé O Krejčíkovic Anežce. Rozhlas uváděl Mikoláškovy také takzvané pohlednice.

Pohlednice

Pohlednice z domova byly rozhlasové hry o různých místech naší vlasti. Mikolášek je posílal do Hlavní redakce Československého rozhlasu do Literárně dramatického vysílání.

Vysílány byly pohlednice Jablonec nad Nisou, Jizera, Cesta za třešňovými květy (Mnichovo Hradiště).

Rozhlasové hry

Réva na zdi aneb Dvojzpěv mužské odvahy a ženské oddané něhy
Hra byla zpracována podle stejnojmenného románu Josefa Knapa.

Hlavními postavami jsou sedlák Kašpar, jeho žena, jejich syn Josef, rolník Chrtěk, jeho dcera Lída, selský chlapec Jeník a lékař. Příběh začíná svatbou Lídy a Josefa, která se koná i přes nepřízeň rodičů Josefa. Lída totiž není zvyklá pracovat v hospodářství. Časem se ale vše naučí, je

pracovitá a stojí oddaně při svém muži. Ráda by měla dítě, ačkoliv ji lékař varuje, že porod nepřežije. To se skutečně stane, Lída zemře, ale dítě přežije.

Lidé v Boží Dlaní aneb Příběh o skryté lásce a veliké oběti

Vystupují zde čtyři hlavní postavy. Pašerák a pijan Kristin Tynys si vezme Elišku. Ta mu však nemůže dát dítě. Kristin v opilosti zneužije Eliščinu sestru Lenku. Toto těžce nese Lenčin milý František. Když ale Lenka po porodu zemře, usmíří se oba muži a Kristin s Eliškou se dítěte ujímají.

Voněla lesem

V krátké hře potká bílý chlapec Bernard cikánku Valentinu. Dívka je prostá, bez vzdělání a učí se od Bernarda všemu, co neví o světě. Bernard zase u ní nalezne čistotu a svobodu jednání.

O caru pastýřovi

Hra O caru pastýřovi je původně srbská pohádka Vuka Karadžiče, kterou do češtiny přeložila Božena Němcová.

V příběhu se pyšný a namyšlený car a jeho dcera Marica při bouři na moři ztratí. Oba jsou proudem odneseni do cizího města. Zde nikdo neví, kdo jsou a pastýřův syn Petr se k nim chová jako k obyčejným lidem. Nechá je pást dobytek. Z cara se stane pastýř a začne mít úctu k obyčejnému řemeslu.

O Krejčíkovic Anežce

Mikolášek zpracovává známou povídku Karoliny Světlé.

Zbloudilá mina

Hra popisuje zážitky námořníků a rybářů plavících se z Ruska do Norska. Hlavními postavami je vědec Alexej Nikolajevič Pavlenko a jeho žena Nast'a Ivanova, dále geolog Boris Konstantinovič Arkadin a rybáři Wilhelm a Olaf.

Rithé je jen jedna

Jednajícími postavami jsou členové meteorologické stanice na ostrově Jana Mayena, Marie Theresie – Rithé, doktor Pascal a Kapitán. Člen stanice Troone odešel na pustý ostrov Jana Mayena poté, co se zklamal v lásce s Rithé. Po dvou letech se osazenstvo stanice mění. Troone se chystá k odchodu, když spatří na výletní lodi Rithé s doktorem Pascalem. Troone se nenechá poznat, nenastoupí a zůstává na ostrově další dva roky.

Duch hovoří přes hory

Osobami, které vystupují v milostném příběhu o velkém skladateli, jsou Beethoven, Haydn, Tereza a Julie. Tereza podstoupí oběť, když se vzdá své lásky k Beethovenovi, jen aby on byl šťasten s Julií. Vztah ale skončí, Julie se vdá za jiného muže. Hra nastiňuje problematiku života umělců, kteří musí být stále svobodni, aby mohli tvořit.

Rosvita

Rozhlasová hra z bývalého pohraničí odehrávající se v letech 1945–1960. Hlavními postavami jsou poštmistr Melša, jeho hospodyně Víšková, jeho schovanka Rosvita Endlerová a její otec Kurt Endler.

Odkaz

Hra je napsaná podle povídky Guy de Maupassanta a odehrává se v Paříži v roce 1883. Vystupují zde postavy pana a paní Sarboisových a doktor Lamaneur.

DIVADELNÍ HRA

Prkenný Babylon

Mikolášek napsal také jednu divadelní hru. Jedná se o hru o čtyřech dějstvích napsanou k pětadvacátému výročí osvobození Československa. Jak velmi se Mikolášek touto tematikou zabýval, dokládá i to, že dílo bylo zpracováno nejen jako divadelní hra, ale i jako rozhlasová hra, román a námět na film.

Hlavními postavami jsou totálně nasazení dělníci, kteří byli na práci do Německa posláni z různých zemí Evropy. Při stavbě ubytovny se mluví různými jazyky, které se mísí a vše připomíná Babylon. K této hře najdeme v pozůstalosti mnoho doprovodného materiálu, jako jsou autorovy poznámky, mapky a novinové výstřižky.

FILMOVÉ NÁMĚTY A SCÉNÁŘE

Psaní filmových scénářů je ostatně další z Mikoláškových literárních zájmů. Velmi často totiž jako scénáře zpracovával své povídky.

Divoká prkýnka

Tento námět na film zpracovává počátky lyžování v Krkonoších koncem 19. století. Námět zaslal autor scenáristce Jarmile Turnovské a režisérce Věře Plívové-Šimkové. Scénář byl však odmítnut, viz oddíl 7. Korespondence. Téma je znovu zpracováno pod názvem Lyžníci a Lyžnice, Divoký perkýnka, Lyžníci, aneb Ať to frčí!, Petruškovi, Pololetky s Krakonošem.

Sklářská romance

Hlavními postavami příběhu jsou sklář Juraj Dukát, jeho žena Erika, kasír Kohn, šalíf Turr

Děj začíná za první republiky ve sklárně na maďarsko-ruských hranicích. Během druhé světové války přichází sklárna o dělníky. Ti odchází bojovat, či jsou odvedeni do koncentračních táborů. Po válce jsou zbylí dělníci v čele s Jurajem přestěhováni do severočeského pohraničí. Erika umírá při porodu a Juraj se ujímá osiřelého německého chlapce.

Několik svých povídek zpracoval Mikolášek také jako filmové náměty, například:

Modrá krev

Hledání domova

Největší odvaha mého života

Bohové již nesídlí na Olympu

Návrat bez návratu

Pozvání
Polka
Těžká voda
Stavba Babylonu
Křivolaké zátočiny
Korálkáři
Život točí film
Prohra
Hledání domova
Doma
Listování v duších
Vzal jsem si svou ženu
Máma na jedničku
Ruleta života
Smrt nemá alibi
Počestný zloděj
Nesmrtelný život
Klub rozvedených
Recept na zdraví
Pozvání

ROMÁNY

V pozůstalosti Vladimíra Mikoláška najdeme pouze tři romány, dva z nich ovšem mají totožný děj.

Zrcadla proti sobě

Hlavní postavou je mladík Robert Oždián, který se musí vzdát studií a odchází z města na venkov, kde hledá práci. Jeho touhou je napsat a vydat román. To se mu také nakonec povede. Příběh o psaní románu a hledání sama sebe je z části Mikoláškovou autobiografií.

Román je rozdělen do kapitol: Postava hledá svého autora, Místo preludia, Třišť – z vyprávění prvního dne, Zrcadla proti sobě – z vyprávění druhého dne, Láska bolestná – z vyprávění třetího dne, Kdo byl Robert Oždián, Marně hledám Roberta Oždiána.

Deník Tomáše Trigaria – snový román

Vystupují zde postavy Richard Benzer, Erika Gertvoliová a Tomáš Trigarius.

V tomto příběhu mladík Richard najde deník malíře Tomáše Trigaria. Malíř vzpomíná na svou lásku Eriku, která se provdala za knihovníka Gertvolia. Tomáš spáchá z nešťastné lásky sebevraždu a zanechá po sobě dopisy se vzkazem, aby je nálezce pravidelně odesílal Ericce. Ta si dlouho skutečně myslí, že Tomáš žije. Když zjistí pravdu o jeho smrti, je zlomena, stejně jako Richard, který se do Eriky zamiloval. Román je zpracován také jako námět a filmový scénář.

Uctivač života

Román má stejný děj jako příběh Deník Tomáše Trigaria, jen postavy se jmenují jinak. Nálezci deníku jsou mladí lidé Pavel a Eugenie, osudová žena Trigaria se jmenuje Magdalena.

Fond Vladimíra Mikoláška dále ještě obsahuje fragmenty rukopisů, strojopisů a námětů, výpisky z knih a samozřejmě tisky a výstřižky jeho prací. V pozůstalosti se také nachází sešit v černých deskách nazvaný Kronika mého života. Jedná se o deník, který si psal Mikolášek jako dvaadvacetiletý mladík. Zde líčí svůj život od raného dětství do doby, kdy deník píše. Začíná psát 28. 2. 1940. Nejprve popisuje své neveselé dětství. Jeho otec byl alkoholik, maminka se rozvedla a našla si druhého muže. Mikolášek ve škole příliš nespíval, nejspíš proto, že se s rodinou neustále stěhovali. Dále sledujeme jeho literární začátky a samozřejmě dobu počátku druhé světové války, která jej v psaní ovlivnila. Zápisky končí 5. 8. 1942 na poslední straně sešitu. Mikolášek měl zřejmě v úmyslu s psaním pokračovat, ale jiný deník se už v pozůstalosti nenachází.

Závěrem můžeme říci, že nejrozsáhlejší oddíl neutříděného fondu Vladimíra Mikoláška ve Starých Hradech je věnován tvorbě pro děti a mládež. Jeho nesmírný zápal pro práci s dětmi dokládá nespočet těchto prací, mnohokrát přepisovaných a obnovených. Několik Mikoláškových rukopisů je ve fondu ještě připraveno k vydání.

7. Fond v Jablonci nad Nisou

Část pozůstalostního fondu Vladimíra Mikoláška je uložena též ve Státním okresním archivu v Jablonci nad Nisou. Zde je pozůstalost, již sám Mikolášek roztřídil do desek a nadepsal a výslovně určil, která část zde zůstane a kterou bude uchovávat archiv ve Starých Hradech. Fond je prozatímně roztříděn tematicky, například osobnosti, vlastivěda, periodika. Z devatenácti kartonů o osobnostech byla vytržena korespondence (doklady žádné) s osobnostmi z tohoto kraje nebo s ním související. Do problematiky mě uvedla zaměstnankyně archivu a bývalá spolupracovnice pana Mikoláška paní Pečová.

Jmenný seznam s počtem listů a letopočty:

Korespondence

Přijatá

Osoby:

Assmannová Anna	1	1947
Bičík Václav	1	1983
Bohuslavová Kateřina (přílohy)	1	1993
Bílek Karol	57	1971–1994
Černý Adolf	5	1980–1981
Čuban Jaroslav	2	1981
Gollová Františka (přílohy)	1	1972
Hlava Jaroslav	1	1994
Hnyk Karel	2	1981–1984
Holman Vladimír	22	1977–1995
Hrabal Milan	2	1995–1996
Hrbáčková Helga (příloha)	1	1981
Hušek Petr	4	1980–1989
Janků Karel	3	1972
Jech Jaromír (příloha)	5	1981–1982
Jenšovský Václav (viz korporace – OJTK)		
Krawcec Hanka	15	1972–1976
Krhánková Květa	1	1981

Lochman Josef (příloha)	1	s.d.
Los Jaroslav (příloha)	1	1980
Maglenová Jana (příloha)	2	1974–1976
Martínek Julius	1	1986
Novotný Josef	1	1950
Otmar Antonín	1	1975
Poche Emanuel	1	1981
Radvan Fráňa (přílohy)	1	1972
Šmíd Zdeněk	1	1994
Tesař Pavel	1	1994
Tesařová Eva	25	1975–1997
Tichý Václav (přílohy)	1	1981
Tomášek Milan (přílohy)	1	1980
Tvrzníková Jarmila	1	1979
Sobková Helena	3	1993–1995
Sochorová Květa	19	1942–1991
Šilhavá Daniela	1	1993
Urbancovi Eva a Karel	1	1991
Urbánek Josef	1	1980
Víšková Josefina	1	1948
Vnučkov Josef	3	1981–1982
Votoček Ladislav	1	1981
Ženatý Ivan	3	1982–1993
Korporace:		
Arboretum Bílá Hora	5	1980–1981
Avicenum	1	1981
Čs. státní film	1	1954
Česká televize	1	1995
Město Železný Brod	3	1992–1996
Městská knihovna Železný Brod	4	1973–1980
Museum a Pojizerská galerie Semily	4	1993–1995
Museum Železný Brod	2	1975
Okresní museum Českého ráje Turnov	3	1988–1995

Pekařova společnost	2	1995
Redakce sb. Od Ještěda k Troskám	44	1994–1997
Sklářské museum Nový Bor	1	1977
Spolek přátel města Jablonce nad Nisou	2	1994
Učitelské noviny	1	1979
Vlastivědné museum Vysoké nad Jizerou	2	1975–1980
Výrobní družstevnictví	1	1983

Odeslaná:

Osoby:

Bohuslavová Kateřina	2	1993
Bílek Karol	13	1973–1991
Černý Adolf	1	1981
Daníček Vladimír	1	1957
Gollová Františka	1	1972
Holman Vladimír	4	1992–1995
Hrabal Milan	1	1990
Jech Jaromír	3	1981–1982
Krawcec Hanka	2	1972–1976
Krhánková Květa	1	1981
Los Jaroslav	1	1980
Otmar Antonín	2	1972–1977
Poche Emanuel	1	1981
Radvan Fráňa	1	1972
Sobková Helena	1	1995
Tauber Josef	1	1977
Tichý Václav	2	1981
Urbancovi Eva a Karel	1	1991
Urbánek Josef	1	1980
Vnučko Josef	2	1981

Korporace:

Česká televize	1	1995
Čs. státní film (přílohy)	1	1954

Redakce sb. Od Ještěda k Troskám 8 1955–1997

Další obsah fondu:

Prozatímní soupis (stav k 29.4.2003)

Obsah	Počet kartonů
Strojopisná díla	1
Korespondence	
Sklářští výtvarníci	4
Hudebniny	1
Negativy	1
Výtvarné umění	7
Pohlednice	3
Fotografie	
Pohlednice a fotografie sklářství	
Periodika: Spetrum	4
Periodika: Beseda	
Periodika: Dialog	
Periodika: Starohradské listy	
Vlastivěda Jablonecko	7
Vlastivěda jednotlivých obcí Jablonecka	
Vlastivěda Jizerské hory	
Vlastivěda Železnobrodsko	6
Vlastivěda Český ráj	
Osobnosti I = Janků	1
Osobnosti II – VIII	7
Osobnosti IX – XV	7
Osobnosti XVI – XVIII (XVIII – Komárek)	3
Pohádky I – IV	4
Různé o skle + bižuterii I – IV	4
Vzpomínky na válku	1
Různé	2
Různé	7
Různé	4

8. Pravidla třídění literární pozůstalosti

Materiál je evidován v prvním a druhém stupni. První stupeň představuje zápis materiálu do knihy přírůstků a přidělení přírůstkového čísla. To vyjadřuje pořadí přírůstku a rok jeho získání (př. 105/96 znamená sto pátý přírůstek v roce 1996). V knize přírůstků je materiál také stručně charakterizován, je zde počet kusů, adresa dárce nebo prodávajícího, tedy způsob získání, cena a další.

Druhý stupeň evidence znamená definitivní zpracování fondu, jeho roztřídění, orazítkování a uložení fondu do depozitáře.

Písemná pozůstalost se třídí do sedmi skupin. V té první jsou doklady, například křestní listy, vysvědčení, legitimace, oddací listy a jiné. Ty se třídí chronologicky.

V druhé skupině je korespondence, jež se dělí na vlastní, rodinnou a cizích osob. Korespondence vlastní a rodinná se dělí ještě na korespondenci přijatou a odeslanou, a tyto ještě dále na přijatou od jednotlivců a přijatou od korporací. Řadí se abecedně podle jména odesílatele nebo příjemce, případně chronologicky.

Třetí skupinu tvoří rukopisy, které rozdělujeme na vlastní a cizí. Vlastní se řadí abecedně podle názvu nebo podle incipitu, to je první slovo v textu, v případě, že název chybí. Cizí rukopisy se řadí abecedně podle jména autorů.

Čtvrtou skupinu můžeme označit jako tisky a výstřižky. Je možné je řadit v závislosti na množství abecedně nebo chronologicky, popřípadě oběma způsoby. Dělí se na ty, jejichž autorem je zůstavitel, ty se pak dále rozdělují podle druhů na ty o zůstaviteli a na věcné, a na archivní dokumentaci z redaktorské činnosti zůstavitele.

Pátou skupinu tvoří fotografie, ty se řadí většinou do fotoarchivu.

Do šesté skupiny náleží dokumentace, jsou to kopie, fotokopie, opisy cizí rukou a podobné.

Sedmou skupinu tvoří varia, neboli jednotliviny, které nemohou být zařazeny do žádného z předchozích oddílů.

Vyhotovení inventáře písemné pozůstalosti, jehož utřídění musí odpovídat uspořádání pozůstalosti do jednotlivých oddílů, se provádí podle

popisu na katalogizačních lístcích. Roztříděný materiál je uložen do desek a v deskách do kartonů.

9. Závěr

Závěrem diplomové práce můžeme říci, že z větší části splnila svůj cíl, kterým bylo utřídit pozůstalostní fond Vladimíra Mikoláška. Zpracovat se podařilo doklady a korespondenci. Ostatní materiály, především Mikoláškovy rukopisy, byly také roztríděny, nejsou však zatím zpracovány podle pravidel třídění v literárních archivech.

Součástí práce je soupis dokladů a korespondence uložených v archivu ve Starých Hradech. Tato korespondence je dále stručně charakterizována. Podstatnou část diplomové práce tvoří soupis beletrie z celého fondu ve Starých Hradech. Zde je převážně tvorba pro děti a mládež, kterou se Mikolášek snažil své čtenáře rozesmát a poučit. Jeho pedagogické působení dokládají povídky s výchovnými tématy, pohádky, bajky, ale i rozhlasové hry. Dále práce obsahuje i prozatímní soupis materiálů archivovaných v Jablonci nad Nisou.

Neutříděný fond nabízí mnoho možností na další využití, ať už se jedná o konečné zpracování a vydání monografie, nebo o menší práce, třeba o pohádkách. Myslím si, že tento autor, který svou literární činnost zaměřil především na tvorbu pro děti, by neměl být zapomenut.

10. Poznámky:

- 1/ Citace z dopisu Josefa Berky – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 2/ Citace z dopisu Miloslava Bureše – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 3/ Citace z dopisu Josefa Vlastimila Fürsta – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 4/ Citace z dopisu Josefa Němce – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 5/ Citace z dopisu Josefa Němce – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 6/ Citace z dopisu Josefa Němce – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 7/ Citace z dopisu Josefa Němce – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 8/ Citace z dopisu Josefa Němce – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 9/ Citace z dopisu Zdeňka Kalisty – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 10/ Citace z dopisu Ivany Vondrákové – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 11/ Citace z dopisu Josefa Strnadela – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 12/ Citace z dopisu Josefa Knapa – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 13/ Citace z dopisu Rudolfa Kramla – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 14/ Citace z dopisu Oldřicha Kryštofka – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 15/ Citace z dopisu redakce Československého rozhlasu České Budějovice – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 16/ Citace z dopisu Jarmily Turnovské – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 17/ Citace z dopisu Jana Mikoláška – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 18/ Citace z dopisu Jaroslava Kittlera – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 19/ Citace z dopisu Jaroslava Kittlera – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 20/ Citace z dopisu Jaroslava Skřivánka – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 21/ Citace z dopisu Kristiny Hrubé – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 22/ Citace z dopisu Lily Kremerové – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 23/ Citace z dopisu Lídy Navrátilové – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 24/ Citace z dopisu Růženy Součkové – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 25/ Citace z dopisu Marie Stejskalové – Mikoláškův Fond Staré Hrady
- 26/ Citace z dopisu Marie Stejskalové – Mikoláškův Fond Staré Hrady

11. Seznam literatury:

Krulichová, M. – Vinařová, M.: Pokyny pro zpracování archivního materiálu.

Literární archiv Památníku národního písemnictví, Státní tiskárna, n.p., Praha.

Opelík, J. a kol.: Jak číst poezii. Československý spisovatel, Praha 1969.

Lexikon české literatury 3/I. Academia, Praha 2000.

Osobní fond Vladimíra Mikoláška.

Palát, J. M.: Listy starohradské kroniky 1988, č. 10.

Rambousek, J.: K sedmdesátinám Vladimíra Mikoláška, Průboj 26. 2. 1988.

POPISKY PŘÍLOH:

- Příloha č. 1 – Fotografie – Vladimír Mikolášek
Příloha č. 2 – Doklad – průkazka
Příloha č. 3 – Doklad – lístek na kávu
Příloha č. 4 – Doklad – lístek na chléb
Příloha č. 5 – Doklad – výplatní páska
Příloha č. 6 – Doklad – jízdenka
Příloha č. 7 – Doklad – propustka na dovolenou
Příloha č. 8 – Doklad – vstupenka do divadla
Příloha č. 9 – Poslední pořízení – závěť Vladimír Mikolášek
Příloha č. 10 – Diář na tok 1939
Příloha č. 11 – Korespondence přijatá – Jaroslav Žák
Příloha č. 12 – Korespondence přijatá – Donát Šajner
Příloha č. 13 – Korespondence přijatá – Jiří Mojmír Palát
Příloha č. 14 – Korespondence přijatá – Věra Plívová-Šimková
Příloha č. 15 – Korespondence přijatá – Jiří Rambousek
Příloha č. 16 – Korespondence přijatá – František Nepil
Příloha č. 17 – Korespondence přijatá – prarodiče z Rejšic
Příloha č. 18 – Korespondence přijatá – Josef Němec – báseň
Příloha č. 19 – Korespondence přijatá – Josef Němec (2 listy)
Příloha č. 20 – Korespondence přijatá – Stanislav Lisý
Příloha č. 21 – Korespondence přijatá – Josef Knap
Příloha č. 22 – Korespondence přijatá – Lily Kremerová
Příloha č. 23 – Korespondence přijatá – Josef Vlastimil Fürst
Příloha č. 24 – Korespondence přijatá – Václav Kaplický
Příloha č. 25 – Korespondence přijatá – Kristina Hrubá
Příloha č. 26 – Korespondence přijatá – Česká akademie věd a umění
Příloha č. 27 – Korespondence přijatá – Slovenská televízia Bratislava
Příloha č. 28 – Korespondence přijatá – Český rozhlas Praha
Příloha č. 29 – Korespondence přijatá – Nakladatelství Josef Lukasík
Příloha č. 30 – Korespondence odeslaná – rodičům (3 listy)
Příloha č. 31 – Korespondence odeslaná – Josefu Berkovi
Příloha č. 32 – Mikrobajky – úvodní list
Příloha č. 33 – Mikrobajky – obsah 1/3
Příloha č. 33 – Mikrobajky – obsah 2/3
Příloha č. 33 – Mikrobajky – obsah 3/3
Příloha č. 34 – Záhada ztracené bedny – rozhlasová hra
Příloha č. 35 – Kdyby na světě nebylo přitažlivosti zemské – rukopis pohádky
Příloha č. 36 – Vůně mandlí – povídka
Příloha č. 37 – Cesta za třešňovými květy – rozhlasová pohlednice
Příloha č. 38 – O krejčíkovic Anežce – rozhlasová hra
Příloha č. 39 – Réva na zdi – rozhlasová hra
Příloha č. 40 – Divoká prkýnka – námět na film
Příloha č. 41 – Jak přišla duha na můj stůl – naučné vyprávění
Příloha č. 42 – Nebe celý den modré – úvodní list básnické sbírky
Příloha č. 43 – Několik písmen z milostných dopisů – báseň ze sbírky Nebe celý den modré
Příloha č. 44 – Píšťalka ze smuteční vrby – úvodní list básnické sbírky
Příloha č. 45 – Čekání na smrt – báseň ze sbírky Píšťalka ze smuteční vrby
Příloha č. 46 – Kronika mého života – úvodní list deníku

Příloha č. 47 – Kronika mého života – ukázka z deníku
Příloha č. 48 – Náhrobek Vladimíra Mikoláška
Příloha č. 49 – Hrob Vladimíra Mikoláška